

PARTENÓ

VICENTE LEÓN MEDINA

Del cinema, l'avi n'era un somiador, va convèncer l'àvia per a vendre els terrenys d'ametlers que havien heretat dels besavis, i amb els guanys de la venda van construir el primer cinema de la comarca dels Ports.

El meu iaio va tindre la valentia d'inaugurar-lo amb una pel·lícula de **Buñuel**, cosa que li van retraure en acabar la guerra i per la qual també el van empresonar i el van acusar de col·laborador i defensor de rojos.

Van ser dies de pallisses i amenaces de desnonament, però gràcies al meu oncle, rector a València, l'avi va aconseguir eixir en llibertat amb l'obligació de presentar-se a la caserna cada dilluns de l'any.

Després de tot això la vida va continuar en blanc i negre, com els films que hi arribaven al poble, amb la por de companya, una por espessa, negra i dolenta que es respirava a tota hora.

La iaia va suggerir al iaio que deixara la fila onze de butaques parelles i imparelles perquè tots els guàrdies civils, el rector, i altres autoritats pogueren anar al cinema debades, tot amb la intenció d'aconseguir pau i tranquil·litat en el negoci.

Quan va arribar el cinema en color al poble, el meu avi va pensar que la seua tasca hi havia arribat al seu final i va traspasar el negoci a mon pare, tot amb l'obligació adquirida de continuar deixant la fila onze amb les mateixes condicions, per si de cas.

Van ser dies joiosos de públic i de negoci, en els quals, el que més li agradava al pare era veure la cara de felicitat i goig que feia la gent quan eixia de la sala.

Però no tot van ser flors i violes; al poble hi havia un sabut que sempre volia fer rogle; mon pare quan el veia deia "**moros a l'horta, tanca la porta**", tot perquè no el suportava. Li deien Vaquer de malnom i era un fanàtic de les pel·lícules americanes. Cada vegada que mon pare en projectava una de vaquers de producció nacional, sempre la qüestionava i rebutjava i li recomanava que contractara pel·lícules americanes.

Cal dir que les pel·lícules venien en bobines; normalment n'eren onze, les quals havíem de rebobinar i empalmar. Aquell era un treball que feia el meu germà, però com que s'havia enamorat em va encarregar que ho fera jo mentre ell festejava.

La cosa va ser que, sense voler, vaig canviar un rotllo per un altre, amb tan mala fortuna que els morts a tirs de la pel·lícula tornaven a eixir ressuscitats als deu minuts següents. El cinema era de gom a gom i tothom va esclatar en una unísona riallada, tots excepte el Vaquer que amb tota la força dels seus pulmons va cridar... «Vicent, Vicent, ja t'ho havia advertit, a l'infern siguen les pel·lícules nacionals, tots moren i tots ressusciten sense trellat ni forrellat, visca el cinema americà!»

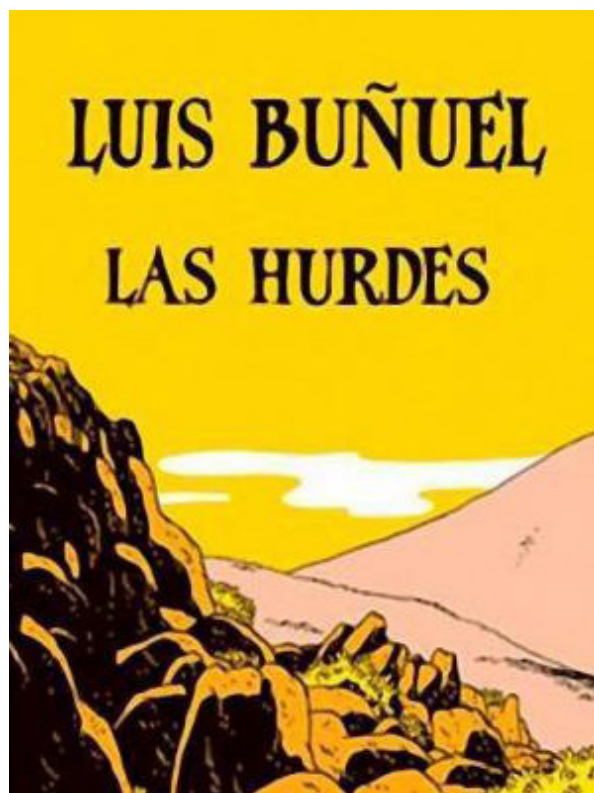
Una altra prova de foc va ser quan mon pare va projectar el tràiler del **Crimen de Cuenca** de Pilar Miró; el sergent que estava assegut a la butaca i la resta dels subordinats es van alçar i van eixir-ne enfurits i amenaçadors. Una altra vegada la por va cobrir la família del pare com si fora la boira d'hivern, i una olor agra i pudent, amb sorolls de ganivets de fons, es respirava a tota la casa.

El sergent i el batlle van citar mon pare i li van

dir: «mire vostè, serà millor que no pose aquesta pel·lícula al poble; som conèixedors que ja hi ha antecedents amb **Buñuel**, però vostè té molt de seny i entendre que Pilar Miró mai serà ben rebuda entre nosaltres».

El pare es va posar rígid, com si un rampell li recorreguera tot el cos. Va tossir i els va mirar de fit a fit i amb la seua veu greu i ferma els va contestar que ja eren en democràcia, i això suposava que no hi tenien autoritat per a coaccionar i prohibir la projecció. Conta el pare que mai havia vist unes

cares tan enverinades com les que estaven al seu davant en aquell moment.

Després vingueren altres temps i el que no pogueren fer els fatxes del poble, ho va aconseguir la televisió.

A hores d'ara, els veïns tenen un local en ruïnes que en la generació dels seus pares va ser el cinema Partenó i del qual poca gent se'n recorda.

La memòria a vegades és una teranyina que tot ho tapa i emblanquina perquè ningú pregunte, però ací estic jo per a contar-ho.